

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA
ACADEMIA DE MUZICĂ, TEATRU ȘI ARTE PLASTICE
FACULTATEA *ARTĂ MUZICALĂ*
DEPARTAMENTUL *CANTO ACADEMIC ȘI DIRIJAT*

ȘIMBARIOV ANA

DIRIJAT CORAL

SUPPORT DE CURS

pentru ciclul I, Licență de studii universitare

Domeniul de formare profesională: 0215 – Muzica
Specialitatea: 0215.3 – Dirijat coral

Chișinău, 2018

DIRIJAT CORAL

Support de curs pentru ciclul I, Licență de studii universitare

Domeniul de formare profesională: 0215 – Muzica

Specialitate: 0215.3 – Dirijat coral

Autor: **ȘIMBARIOV ANA**, doctor în studiul artelor, conferențiar universitar interimar

Redactor științific: **ROJNOVEANU ANGELA**, doctor în studiul artelor, conferențiar universitar

Recenzenți: **REABOȘAPCA LUDMILA**, doctor în studiul artelor, profesor universitar, Om Emerit
STEPAN ILONA, conferențiar universitar, Artistă Emerită

Aprobat și recomandat pentru editare de Consiliul Științific al Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice, proces verbal nr. 2 din 05.04.2018

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Dirijat coral: *Support de curs* pentru ciclul I de studii universitare. Domeniul de formare profesională: 0215– Muzica. Specialitate: 0215.3 – Dirijat coral / Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice, Facultatea *Artă Muzicală*, Departamentul *Canto academic și Dirijat*; autor: Șimbariov Ana; redactor științific: Rojnoveanu Angela.

Chișinău: 2018. — 35 p.

ISBN

CZU

© Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice, 2018

© Șimbariov Ana, autor

© Rojnoveanu Angela, redactor științific

CUPRINS

I.	PRELIMINARII.....	4
II.	OBIECTIVELE GENERALE ALE DISCIPLINEI.....	6
III.	METODOLOGIA ELABORĂRII PROGRAMELOR INDIVIDUALE PE ANII DE STUDII.....	8
	Anul I.....	8
	Anul II.....	15
	Anul III.....	22
	Anul IV.....	27
IV.	CERINȚELE PENTRU EXAMENE.....	29
V.	EVALUAREA DISCIPLINEI ȘI CRITERIILE DE APRECIERE A CUNOȘTINȚELOR/ DEPRINDERILOR	30
VI.	BIBLIOGRAFIA SELECTIVĂ.....	32

I. PRELIMINARII

Disciplina *Dirijare corală* ocupă un loc important în programul de studiu, contribuind la formarea personalității creatoare a dirijorului de cor, alături de alte discipline de specialitate, practica pedagogică și interpretativă.

Prezentul suport de curs este adresat dirijorilor – în primul rând studenților care se pregătesc pentru activitatea profesionistă de sine stătătoare în calitate de conducători de cor, dar și tinerilor cadre didactice care participă la procesul de instruire a acestora. În lucrare este reflectată experiența bogată acumulată de către profesorii catedrei *Dirijare*. Una din cerințele generale este creșterea treptată a complexității repertoriului studiat de la an la an. Un alt principiu pe care se bazează programul cursului, este diversitatea ca stil, gen, caracterul muzicii ale lucrărilor studiate. Alături de creațiile din repertoriul universal al muzicii academice, un loc important îl ocupă opusurile compozitorilor autohtoni.

Absolvenții Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice, specialitatea *Dirijare corală*, obțin la finele studiilor diferite calificări care îi permit să activeze în calitate de dirijori ai colectivelor corale, artist al corului și nu în ultimul rând în calitate de profesor al disciplinelor speciale de profil.

Astfel, **scopul** cursului constă în formarea competențelor profesionale la viitorii dirijori de cor, pregătiți teoretic și practic pentru activitatea pedagogică, interpretativă și social-muzicală.

Formele de lucru – lecții individuale sub conducerea pedagogului și lucrul de sine stătător al studentului.

Planul individual de lucru al studentului se alcătuiește pentru fiecare semestru și este determinat de repertoriul didactic, ținându-se seama de individualitatea studentului, gradul de pregătire și perspectivele de dezvoltare profesională. Conținutul lecțiilor în clasa de specialitate se bazează pe cele mai bune exemple ale muzicii corale universale și naționale, în conformitate cu cerințele pedagogiei muzicale moderne, educarea gustului artistic, care formează principiile estetice și contribuie la crearea competențelor profesionale.

Pe lângă dirijarea lucrărilor alese, studenții cântă vocile și interpretează partiturile corale *a cappella* la pian. Studentul trebuie să cunoască conținutul planului individual, scopurile și sarcinile puse în fața lui, cerințele pentru examene, criteriile de apreciere.

Disciplina *Dirijare corală* este repartizată pe patru ani de studii, studiindu-se în semestrele 1-8 ale ciclului I. Evaluarea nivelului de pregătire a studenților se efectuează în cursul examenelor desfășurate la sfârșitul semestru 1-7 și examenului de Licență în conformitate cu Planul de învățământ.

II.OBIECTIVELE GENERALE ALE DISCIPLINEI

1. La nivelul de cunoaștere și înțelegere:

- cunoașterea principalelor etape istorice de dezvoltare ale artei muzicale în general și ale artei corale în special;
- cunoașterea particularităților stilistice ale curentelor muzical-artistice din cultura universală și națională;
- cunoașterea principiilor de bază ale scriiturii corale și ale specificului partiturii corale;
- cunoașterea în profunzime a repertoriului, necesară pentru un dirijor profesionist în activitatea sa multilaterală social-muzicală.

2. La nivelul de aplicare:

- interpretarea expresivă a vocilor din partitura corală, realizând toate cerințele muzical-corale (intonația, frazarea, nuanțele dinamice și agogice etc.);
- capacitatea de a transmite la pian specificul sonorității corale a lucrărilor *a cappella* (cezurile legate de respirația vocal-corală și de frazele textului, evidențierea vocilor în dependență de funcția lor în partitură, mai ales în cea polifonică, de tensiunea tesiturii etc.);
- deprinderile tehnicii dirijorale;
- abilitatea de a lucra de sine stătător asupra partiturii.

3. La nivelul de integrare:

- capacitatea de a analiza partitura corală din punct de vedere al conținutului, facturii, mijloacelor de expresie muzicală, particularităților vocal-corale, stilistice și ale specificului scriiturii componistice;
- capacitatea de a determina gradul de dificultate a partiturilor corale, în scopul introducerii acestora în repertoriul unui colectiv coral concret (de copii, de amatori, profesional);
- abilitatea de a lucra de sine stătător asupra creației în proces de repetiții;

- aplicarea aptitudinilor de interpretare la pian și cântarea vocilor în lucrul nemijlocit cu colectivele corale de diferite tipuri;
- experiența practică în interpretarea dirijoral-corală.

III. METODOLOGIA ELABORĂRII PROGRAMELOR INDIVIDUALE PE ANII DE STUDII

ANUL I

Conform planului tematic, pe parcursul anului I de studii se prevede studierea creațiilor corale *a cappella* (6 lucrări) și cu acompaniament (4 lucrări). Opusurile alese trebuie să fie de dimensiuni mici, într-o factură simplă, diverse după conținut și gen, aparținând diferitelor perioade istorice și stiluri ale scriiturii corale. Sarcina acestui an de studiu este formarea finală a aparatului dirijoral, precum și posedarea tuturor schemelor dirijorale în diferite tempouri și hașuri.

În procesul de lucru asupra repertoriului didactic se pun următoarele **obiective de referință**:

1. De a analiza partitura corală din punct de vedere al conținutului, facturii, mijloacelor de expresie muzicală, particularităților vocal-corale și stilistice, al specificului scriiturii componistice;
2. De a interpreta expresiv partiturile corale la pian, redând specificul sonorității corale – cezurile, respirația, evidențierea vocilor în corespundere cu tesitura, specificul timbral etc.
3. De a realiza toate cerințele general-muzicale în timpul cântării partițiilor corale – intonația, hașura, frazarea muzicală, nuanțele dinamice, agogica etc.
4. Abilitatea de a cânta acordurile pe verticală.
5. De a dirija lucrări în diferite tempouri și hașuri:
  - în măsurile 2/4, 3/4, 4/4;
  - cu schimbarea măsurilor simple;
  - cu contrapunerea contrastantă a dinamicii, cu *crescendo* și *diminuendo* de lungă durată;
  - cu schimbări agogice; cu fermato de asupra notelor, pauzelor, barelor de măsură.

BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ

1. CIOBANU-SUHOMLIN, I. *Repertoriul general al creației muzicale din Republica Moldova (ultimele două decenii ale secolului XX)*. Chișinău: Cartea Moldovei, 2006.
2. DAVID, G. *Antologie corală. Compozitori români*. Vol.III. Academia de Muzică „G. Dima”. Cluj-Napoca, 2010.
3. DELION, P. *Compozitori uitați. Coruri inedite*. Chișinău: Hiperion, 1995.
4. DRĂGAN, O.; DRĂGAN, A. *Colecție de coruri*. Vol. I, vol. II. București: Editura Fundației România de Mâine, 2002, 2004, 2005.
5. DUMITRESCU, G. *25 Madrigale pentru cor a cappella pe versuri de Mihai Eminescu*. București: Editura Muzicală, 1984.
6. *Хрестоматия по дирижированию хором*. Ч. 1. Сост. Е. Красотина, К. Рюмина, Ю. Левит. Москва, 1979.
7. *Хрестоматия по дирижированию хором*. Ч. 2. Сост. Е. Красотина, К. Рюмина, Ю. Левит. Москва, 1980.
8. *Хрестоматия по дирижированию хором*. Ч. 3. Сост. Е. Красотина, К. Рюмина, Ю. Левит. Москва, 1981.
9. *Хрестоматия по дирижированию хором*. Ч. 4. Сост. Е. Красотина, К. Рюмина, Ю. Левит. Москва, 1982.
10. *Хрестоматия по дирижированию хором*. Вып. 1. Сост. К. Птица, Б. Куликов. Москва, 1969.

REPERTORIUL RECOMANDAT

a cappella

Creările compozitorilor occidentali

Arcadelt J.	Ave Maria
Barber S.	Anthony (Энтони)
Brahms J.	Der Rosmarin (Розмарин)
	Der Wald-Nacht (Лесная ночь)

Bruckner A.	Mitternacht (Полночь)
Debussy C.	Oh, combien je vous admire (О, как люблюсь я тобой)
Dvořak A.	Kouzelný Shepherd (Зачарованный пастух)
Grieg E.	Children's song (Детская песня)
Hindemith P.	Der Ricke (Лань)
Ives Ch.	A Big October Morning (Утренний хор)
Janacek L.	Holčička (Голубка)
	Čarodějnice (Ведьма)
Kodaly Z.	Éjjel a hegyekben (Ночью в горах)
Liszt F.	Frühling (Наступление весны)
Mendelssohn-Bartholdy F.	Lied des Hirten (Песня пастуха)
	Schneeglöckchen (Подснежник)
Milhaud D.	Lune en avril (Луна в апреле)
Poulenc F.	A peine defiguree (Грусть)
Ravel M.	Trois chansons
Reger M.	Berghänge (Горные склоны)
Schubert F.	Liebe und die Nacht (Любовь и ночь)
Schumann R.	Im Wald (В лесу)
	Gute Nacht Спокойной ночи)
Smetana B.	Vlaštovka letěl (Прилетела ласточка)
Verdi G.	Ave Maria
	Laudi alla virgina Maria
Wagner R.	Auf das Grab von Weber (На могиле Вебера)

Creațiile compozitorilor ruși

Anțev A.	Реквием
Arenski A.	Ноктюрн
Arhanghelski A.	Ночка, моя ночка
	У ворот, ворот батюшкиных
Belîi V.	Степь

Ceaikovski P.	Ночевала тучка Не кукушечка во сыром бору Соловушка
Egorov A.	Сирень Колыбельная
Flearkovskii A.	Невская акварель Дуб Клен
Glier M.	Весна Вечер
Glinka M.	Венецианская ночь
Grecianinov A.	На заре Ночь
Kalinnikov V.	На старом кургане Кондор Лес
Kastalskii A.	Под большим шатром
Knipper L.	Степь кубанская
Kopasov A.	Ой, на горке старый дуб
Koreşcenko A.	Черкесская песня
Korganov T.	Хоровой цикл на сл. А. Исаакяна
Koval M.	Буря бы грянула что ли?
Krîlov P.	Зорька Тучки небесные
Lenskii A.	Ходят песни
Liudig M.	Лес
Muradeli V.	Пастушок Татьянушка
Parþhaladze M.	Февраль или май
Paşcenko A.	В тёмном лесе

Prosnak K.	Море
Sahnovskii Iu.	Али бей
Sibelius J.	Молодой месяц
Soloduha Ia.	Снежинки
	Летела гагара
Sviridov G.	Вечером синим
	Повстречался сын с отцом
Șcedrin R.	Тиха украинская ночь
Șebalin V.	Казак гнал коня
	Мать послала к сыну думы
Șostakovici D.	Майская песня
	Песня
Vasilenko S.	Как при вечере
Vitol Ia.	Хор русалок

Creățiile compozitorilor din Republica Moldova și România

Berezovschi M.	Acum slobozește
Bohociu I.	Cîntă puiul cucului
Chirescu D.	Cîntec de leagăn
	Doruleț, dorulețule
Creangă V.	Plai natal
Croitoru I.	Cîntec de leagăn
Danielescu I.	Frunză verde de sulfină
Dima Gh.	Ziua ninge
	Primăvara
Drăgoi S.	Trandafir de pe răzoare
Flondor T.	Somnoroase păsărele
Lungu N.	Către Tine Doamne
Mandicevschi G.	Hora dobrogeană
Musicescu G.	Ră sai lună
	Pleană

Popovici T.	S-a dus cucul de pe-aici
Porumbescu C.	Cîntec bachanal Cîntec sicilian Cît îi țara românească Frunze verde, foi de nalbă În pădure
Rusnac C.	Ce secetă, ce foc Colind
Șerban P.	Dorul badei
Șorban G.	Pe lîngă plopii fără soț...
Teodorescu T.	Doina Fata de păstor Lumea mea
Vorobchievici I.	Noapte de vară
Zagorschi V.	Improvizația

Cu acompaniament

Creățiile compozitorilor occidentali

Bach J.S.	Corale din cantatele nr. 11, 22, 26, 27, 61, 73, 98, 107, 113, 117, 138, 142
Beethoven L.	Fantezie pentru pian, cor și orchestră C-dur, final
Brahms J.	Liebesliederwalzer
Gounod Ch.	Opera „Faust”, marșul soldaților
Grieg E.	Opera „Olav Trygvason”, scena nr. 1
Haydn J.	Oratoriul „Die Jahreszeiten” (Anotimpurile), (coruri la alegere) Missa in Angustiis (Nelson mesa), (coruri la alegere)
Leoncavallo R.	Opera „Pagliacci” (coruri la alegere)
Mendelssohn-Bartholdy F.	„A Midsummer Night` s Dream”, final cu cor
Mozart W.A.	Coruri la alegere din operele „Idomeneo”, „Die Zauberflote”

Smetana B.	Opera „Prodana nevasta”, coruri la alegere
Verdi G.	Opera „Aida”, corul din act. II
Creațiile compozitorilor ruși	
Arenski A.	Opera „Сон на Волге”, corul „У меня ль во садочке”
Borodin A.	Opera „Князь Игорь”, coruri la alegere
Ceaikovski P.	„Болят мои скоры ноженьки”, „Уж как по мосту-мосточку” din opera „Евгений Онегин”; „На море утушка купалася” din opera „Опричник”; „Нету, нету тут мосточка” din opera „Мазепа”; „Хор гуляющих” din opera „Пиковая дама”
Dargomîjski A.	Opera „Русалка”, coruri la alegere
Dzerjinski I.	Opera „Тихий Дон”, corul din final
Galînin G.	Oratoriul „Девушка и смерть”
Glinka M.	Opera „Руслан и Людмила”, coruri la alegere
Grecianinov A.	Призыв весны
Kovali M.	Oratoriul „Емельян Пугачев”, coruri la alegere Долина-долинушка
Musorgski M.	Opera „Борис Годунов”, corul fetelor, „Не сокол летит”
Prokofiev A.	Opera „Война и мир”, coruri la alegere
Rahmaninov S.	Şase coruri pentru femei (corii) Opera „Алеко” - „Как вольность, весел наш ночлег”
Rimski-Korsakov N.	Coruri la alegere din opere „Млада”, „Снегурочка”, „Сказание о невидимом граде Китеже и деве Февронии”, „Майская ночь”, „Царская невеста”
Rubinstein A.	Opera „Демон”, „Ноченька”
Taneev S.	„Слава Афине” din opera „Орестея”
Vasilenko S.	Отставала лебедушка

ANUL II

Conform planului tematic, pe parcursul anului II de studii se prevede studierea creațiilor corale *a cappella* (6 lucrări) și cu acompaniament (4 lucrări), care conțin elemente de polifonie, într-o factură mai complicată în comparație cu anul I, diverse după conținut, stil și gen. Procedeul de bază al tehnicii dirijorale la această etapă este însușirea diverselor scheme metrice în măsurile compuse, inclusiv mixte.

În procesul de lucru asupra repertoriului didactic se pun următoarele **obiective de referință**:

1. De a analiza partitura corală din punct de vedere al conținutului, facturii, mijloacelor de expresie muzicală, particularităților vocal-corale și stilistice, al specificului scriiturii componistice.
2. De a interpreta expresiv partiturile corale la pian, redând specificul sonorității corale – cezurile, respirația, evidențierea vocilor în corespundere cu tesitura, specificul timbral etc.
3. De a realiza toate cerințele general-muzicale în timpul cântării partițiilor corale – intonația, hașura, frazarea muzicală, nuanțele dinamice, agogica etc.
4. Abilitatea de a cânta acordurile pe verticală.
5. De a dirija lucrări în diferite tempouri și hașuri:
  - în măsurile 6/8, 6/4, 9/8, 12/8;
  - în măsurile 3/4, 3/8 în tempo rapid „pe unu”;
  - în măsurile 5/4, 5/8 în tempo lent și rapid, dirijate după schema din cinci timpi și doi timpi;
  - în măsurile 7/4, 7/8 în tempo lent și rapid, dirijate după schema din șapte timpi și trei timpi;
  - în măsura 11/8 și alte structuri complicate ale măsurilor.

BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ

1. CIOLAC, V. *Magnificat*. Chișinău: Pontos, 2013.
2. CIOLAC, V. *Requiem*. Chișinău: Pontos, 2013.
3. CIOLAC, V. *Stabat Mater*. Chișinău: Pontos, 2013.
4. DAVID, G. *Antologie corală. Compozitori români*. Vol.III. Academia de Muzică „G. Dima”. Cluj-Napoca, 2010.
5. DUMITRESCU, G. *25 Madrigale pentru cor a cappella pe versuri de Mihai Eminescu*. București: Editura Muzicală, 1984.
6. *Хрестоматия по дирижированию хором*. Вып. 1. Сост. К. Птица, Б. Куликов. Москва, 1969.

REPERTORIUL RECOMANDAT

a cappella

Creațiile compozitorilor occidentali

Barber S.	About Daly (О Дэли)
Brahms J.	Wächter der Nacht (Ночная стража) Der Glöckner Fiddler (Горбатый скрипач)
Bruckner A.	Ave Maria
Debussy C.	Tambourin (Тамбурин)
Dvořak A.	Rolničky (Колокола звон)
Grieg E.	Page Ole (Паж Оле)
Hindemith P.	Der Swan (Лебедь)
Ives Ch.	A big October morning (Утренний хор)
Janacek L.	Holčička (Голубка) Čarodějnice (Ведьма)
Kodaly Z.	Eszik sajt cigányok (Ел цыган сыр) Temetés dal (Граурная песня)
Lasso O.	Matona mia cara (Солдатская серенада)
Liszt F.	Grünen Kräutern (Зелень трав)
Mendelssohn-Bartholdy F.	Lied des Hunter (Песня охотника)

Poulenc F.	La blanche neige (Белый снег) Tous les droits (Все это ты) Belle et ressemblante (Прекрасная и похожая) Par une nuit nouvelle (Встреча)
Purcell H.	Song thrush (Певчий дрозд)
Ravel M.	Nicoletta
Schumann R.	Der Traum (Сон) Die Träume (Грезы)
Thompson R.	Halleluja
Verdi G.	Laudi alla vergini Maria

Creățiile compozitorilor ruși

Anțev A.	Обвал
Arenski A.	Анчар
Ceaikovski P.	Без поры да без времени Что смолкнул веселия глас
Darzini E.	Сломанные сосны Былое
Egorov A.	Тайга
Flearkovskii A.	Аве Мария Радуга
Glier M.	Из моря смотрит островок Послание в Сибирь
Glinka M.	Попутная песня
Grecianinov A.	Над неприступной крутизной Нас веселит ручей Осень Узник
Kalinnikov V.	Осень Нам звезды кроткие сияли Элегия

Lenskii A.	Былое Село мое
Muradeli V.	Ответ на послание Пушкина
Paṛṭhaladze M.	Ночь в Зедазене Весна Ночь Дерево
Prosnak K.	Прелюд
Sahnovskii Iu.	Ковыль
Sveṣnikov A.	Вниз по матушке, по Волге
Sviridov G.	Как песня родилась Табун Ты запой мне ту песню
Ṣcedrin R.	Я убит подо Ржевом
Ṣebalin V.	Стрекотунья-белобока Степан Разин К вам, павшие
Ṣostakovici D.	Один из многих Они победили Смолкли залпы запоздалые Встреча во время пересылки
Vasilenko S.	Метель

Creățiile compozitorilor din Republica Moldova și România

Bârcă M.	Bate vîntul
Bratu T.	Țăranul boieros De s-ar țese pînza-n balta
Coca E.	Doina din trecut Eu cânt și joc
Condrea V.	O mamă
Creangă V.	Hora primăverii

	Bădiță, frumos mai ești
Dima G.	Primăvara
Dumitrescu G.	Foaie verde rozmarin Foaie verde viorea
Kiriac D.	S-a dus cucul
Mandicevschi E.	„Veniți”, „Lăudați pre Domnul” (din Liturghia nr. 7) „Sfânt” din Liturghia nr.1 Hristos a înviat
Musicescu G.	Stegarul și cornul
Popescu M.	Cântec de dor
Popovici V.	Și dacă Seara pe deal Ciobănească
Porumbescu C.	Dormi ușor Cântec de primăvară
Rusnac C.	Odă Moldovei Puiul mamei, puișor Luminați-vă
Șerban P.	Codrurile, codruțule
Șoima G.	Jienească
Ursu N.	Lino, Leano
Zamfirescu R.	Izbăvește-ne

Cu acompaniament

Creațiile compozitorilor occidentali

Bach J.S.	Messa h-moll, corul № 15 Matthäus-Passion, corul final
Beethoven L.	Opera „Fidelio” (coruri la alegere)
Bizet G.	Opera „Carmen”, marșul și corul din act. 4
Britten B.	War Requiem (coruri la alegere)
Gershwin G.	Opera „Porgy and Bess” (coruri la alegere)

Gluck C.W.	Opera „Orfeo ed Euridice” (coruri la alegere)
Gounod Ch.	Opera „Faust”, valsul
Haydn J.	Oratoriul „Die Jahreszeiten” (Anotimpurile), (coruri la alegere)
	Missa in Angustiis (Nelson mesa), (coruri la alegere)
Hindemith P.	Opera „Mathis der Maler” (Mathias Pictorul), corul din tabloul 6
Leoncavallo R.	Opera „Pagliacci” (Paiate), scena și corul
Mozart W.A.	Opera „Idomeneo”, corul pescarilor
Rossini G.	Opera „Wilhelm Tell” (coruri la alegere)
Smetana B.	Cantata „Česká píseň” (Cântecul ceh), (la alegere)
Verdi G.	Opera „Otello”, scene din act. 2 și 3
Wagner R.	Opera „Lohengrin”, corul nupțial
	Opera „Tannhäuser”, marșul
Weber C.	Opera „Freischütz”, corul vânătorilor
Creățiile compozitorilor ruși	
Arenski A.	Opera „Сон на Волге”, corul „Слава”
Arutiunian A.	Cantata despre Patrie, № 1, 4, 5
Borodin A.	Opera „Князь Игорь”, corul „Слава”, Prologul, scena Iaroslavnei cu fetele
Ceaikovski P.	Opera „Опричник”, corul „На море утушка”
	Opera „Евгений Онегин” (coruri la alegere)
	Opera „Пиковая дама”, хор гуляющих, пастораль
	Opera „Мазепа”, corul „Я завью венки”, scena execuției
Dargomîjski A.	Opera „Русалка” (coruri la alegere)
Degtiariov S.	Oratoriul „Русская земля”, № 1
Glinka M.	Opera „Иван Сусанин” (coruri la alegere)
	Opera „Руслан и Людмила” (coruri la alegere)
Kabalevski D.	Recviem - introducere, «Помните», «Вечная слава»
Koval M.	Oratoriul „Emelian Pugaciov” (coruri la alegere)

Musorgski M.	Opera „Борис Годунов”, prologul, Сцена под Кромами
Rimski-Korsakov N.	Opera „Майская ночь” (coruri la alegere) Opera „Снегурочка”, хоровод, Песня про Бобра Opera „Ночь перед Рождеством”, колядка девчат Opera „Садко”, corul „Высота, высота поднебесная” Opera „Царская невеста”, corul opricinicilor, scena „Приворотное зелье”, corul „Яр хмель”
Salmanov V.	Cantata „Двенадцать” (la alegere)
Sviridov G.	Oratoriul patetic (la alegere) Cantata „Памяти Сергея Есенина” (la alegere)
Șostakovici D.	Cantata „Песнь о лесах” (la alegere) Cantata „Stepan Razin” (la alegere)
Creățiile compozitorilor din Republica Moldova și România	
Fișman M.	Ce te legeni, codrule
Gurov L.	Doina
Porumbescu C.	Pe plaiul de munte (corul din opereta „Crai noi”) Lăsați-mă să cânt
Zagorschi V.	Cantata „Cine scutură roua”

ANUL III

Conform planului tematic, pe parcursul anului III de studii se prevede studierea creațiilor corale *a cappella* (6 lucrări) și cu acompaniament (4 lucrări), predominant de tip polifonic. Procedeu de bază al tehnicii dirijorale este posedarea polifoniei corale în toate varietățile ei (fuga, fughetta, fugato, imitația etc.).

În procesul de lucru asupra repertoriului didactic se pun următoarele **obiective de referință**:

1. De a analiza partitura corală din punct de vedere al conținutului, facturii, mijloacelor de expresie muzicală, particularităților vocal-corale și stilistice, al specificului scriiturii componistice.
2. De a interpreta expresiv partiturile corale la pian, redând specificul sonorității corale – cezurile, respirația, evidențierea vocilor în corespundere cu tesitura, specificul timbral etc.
3. De a realiza toate cerințele general-muzicale în timpul cântării partițiilor corale – intonația, hașura, frazarea muzicală, nuanțele dinamice, agogica etc.
4. Abilitatea de a cânta acordurile pe verticală.
5. De a dirija lucrări, ce includ elemente de polifonie sau scrise în întregime în factura polifonică.
6. De a reda prin intermediul mijloacelor dirijorale materialul tematic principal cu „eclipsarea” corespunzătoare a vocilor însoțitoare.

BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ

1. DAVID, G. *Antologie corală. Compozitori români*. Vol.III. Academia de Muzică „G. Dima”. Cluj-Napoca, 2010.
2. DELION, P. *Compozitori uitați. Coruri inedite*. Chișinău: Hiperion, 1995.
3. DRĂGAN, O.; DRĂGAN, A. *Colecție de coruri*. Vol. I, vol. II. București: Editura Fundației România de Mâine, 2002, 2004, 2005.
4. АМИРОВА, Л. *Дирижирование и чтение хоровых партитур*. Практическое пособие. Уфа: Изд-во БГПУ, 2010.

5. *Хрестоматия по дирижированию хором*. Ч. 1, 2, 3. Сост. Е. Красотина, К. Рюмина, Ю. Левит. Москва, 1979, 1980, 1981.
6. ЧЕШОКОВ, П. *Литургия св. Иоанна Златоуста оп. 42*. Москва, 1992.
7. ЧЕШОКОВ, П. *Произведения для женского хора в сопровождении фортепиано* / Сост. Н. Лебедева. Москва, 1985.
8. ШЕЛКОВ, Н. *Хрестоматия по чтению хоровых партитур*. Ленинград: Учпедгиз, 1963.

REPERTORIUL RECOMANDAT

a cappella

Creățiile compozitorilor occidentali

Dufay G.	Ave Regina
Jannequin C.	Batalha de Marignano
Josquin des Près.	„Qui tollis” din mesa „Pange lingua”
Lasso O.	Ave Regina
Obrecht J.	Ave Regina
Poulenc F.	Marie

Creățiile compozitorilor ruși

Bortnianski D.	Concertul coral «Тебе, Бога, хвалим!»
	Размышление
Lenskii A.	Гроза идет
Rimski-Korsakov N.	Месяц плывет
	Старая песня
Taneev S.	Альпы
	Восход солнца
	Девятое января
	Казненные
	На могиле
	По горам две хмурых тучи
	Посмотри, какая мгла

Прометей

Увидал из-за тучи утес

Creațiile compozitorilor din Republica Moldova și România

Ciolac V.	Stabat Mater (coruri la alegere)
	Requiem (coruri la alegere)
	Magnificat (coruri la alegere)
Ciuhrii S.	Plopule, copac frumos
	La horă-n sat
	Zumbaza, zumbada
	Nostalgie
	Frunză verde de trei foi
	Ce e dorul pe pământ
Creangă V.	Grai de pace
Danga G.	Sîrba în căruță
	Sîrba pe loc
Dima G.	Hai în horă
Drăgoi S.	Bănățiană
Gherșfeld D.	Cântec de leagăn
Mandicevschi E.	Liturghia nr.1, 7 (coruri la alegere)
Mendelson L.	Lie, lie, ciocârlie
Musicescu G.	Concertul coral nr. 1
Porumbescu C.	Cântecul Margaretei
Rusnac C.	Puiul mamei, puișor
Stancu D.	Cântec de toamnă
Strezev Gh.	Hopa, hopa
Șerban P.	Adio Moldovei
Zagorschi V.	Sară de vară
Zgureanu T.	Imnurile Sfîntei Liturghii a lui Ioan Gură de Aur
Zlatov S.	Hora și sârba

Cu acompaniament

Creațiile compozitorilor occidentali

Bach J.S.	Cantatele nr. 21, 201, 206, 208 (coruri la alegere)
Beethoven L.	Missa Solemnis (coruri la alegere)
Berlioz H.	La damnation de Faust, cântecul lui Brander
Brahms J.	Ein deutsches Requiem (la alegere)
Britten B.	War Requiem (coruri la alegere)
Dvořak A.	Requiem (coruri la alegere)
Franck C.	Psalmul №150
Händel G.F.	Oratoriul „Samson” (la alegere)
	Oratoriul „Messiah” (la alegere)
Haydn J.	Oratoriul „Die Jahreszeiten” (Anotimpurile), (coruri la alegere)
	Missa in Angustiis (Nelson mesa), (coruri la alegere)
	Oratoriul „Die Schöpfung” (Creațiunea), № 10, 26, 34
Jommelli N.	Requiem (coruri la alegere)
Mozart W.A.	Requiem (coruri la alegere)
	Missa c-moll (la alegere)
Reger M.	Requiem (coruri la alegere)
Schubert F.	Missa As-dur (coruri la alegere)
	Missa Es-dur (coruri la alegere)
Schumann R.	Missa Es-dur (coruri la alegere)
	Requiem (coruri la alegere)
Verdi G.	Requiem (coruri la alegere)
Wagner R.	Opera „Die Meistersinger von Nürnberg” (coruri la alegere)

Creațiile compozitorilor ruși

Arutiunian A.	Cantata despre Patrie, № 3
Degtiariov S.	Oratoriul „Минин и Пожарский”, 2 fugi
Glinka M.	Opera „Иван Сусанин”, introducția

	Опера „Руслан и Людмила”, corul „Погибнет, погибнет”
Плиинский А.	Опера „Бахчисарайский фонтан”, fuga
Римский-Корсаков Н.	Опера „Царская невеста”, corul „Слаще меда”
Щапорин И.	Санта „Сказание о битве за русскую землю”, № 1
Шостакович Д.	Санта „Песня о лесах”, № 7
Танеев С.	Санта „Иоанн Дамаскин”
Василенко С.	Опера „Сказание о граде Великом Китеже и тихом озере Светлояре”, corul prorocului

ANUL IV

Conform planului tematic, pe parcursul anului IV de studii se prevede:

1. Studierea creației corale de formă mare (1 lucrare): oratoriu (în întregime sau numere aparte), cantată (în întregime sau numere aparte), mesă (în întregime sau numere aparte), scenă din operă, lucrare corală originală etc.
2. Studierea în clasă a creațiilor corale *a cappella* (2-3 lucrări) și cu acompaniament (1-2 lucrări) în diferite stiluri și genuri, precum și lucrul asupra lor la repetițiile cu corul studentesc.

În procesul de lucru asupra repertoriului didactic se pun următoarele **obiective de referință**:

1. De a demonstra arta dirijorală în interpretarea unei creații de formă amplă.
2. De a utiliza cunoștințele teoretice, deprinderile tehnice și interpretative, obținute la cursurile precedente, în lucrul direct cu corul studentesc.
3. Interpretarea publică în cadrul examenului de licență a programului alcătuit din patru lucrări din diferite perioade istorice și stilistice.

Exemple de alcătuire a programei evoluării publice în concert a absolvenților cu corul studentesc și la Examenul de Licență

1. П. Чайковский „Блажени я же избрал...”
2. J. Haydn. Oratoriul „Creațiunea”, nr. 28
3. Ю. Фалик „Хабанера”
4. A. Pop „Când se-arată iarna cea grea”

1. J. Swider „Pater noster”
2. G. Puccini. Missa di Gloria, „Credo”
3. Г. Свиридов „Пушкинский венок”, „Мэри”
4. A. Pașcanu „Iarna pe uliță”

1. G. Adorian „Tatăl nostru”
2. G.F. Handel. Oratoriul „Judas Maccabaeus”, nr. 26 „Fall ward sei Los”
3. P. Mascagni. Opera „Cavaleria Rusticana”, nr. 11, Szene, chor und Trinklied
4. T. Chiriac „Divertiment festiv”

1. П. Чайковский „Символ веры”
2. F. Mendelssohn-Bartholdy. Oratoriul „Ilijah”, nr. 20
3. T. Chiriac „Izvorul”
4. P. Mascagni. Opera „Cavaleria Rusticana”, nr. 11, scenă

1. С. Рахманинов „Богородице Дево, радуйся”
2. В. Galuppi. Gloria, „Cum Sancto Spritu”
3. J. Swider „Cantus gloriosus”
4. А. Pașcanu „Chindia”

1. С. Рахманинов „Пантелей Целитель”
2. G.F. Handel. Oratoriul „Messiah”, nr. 22, 23
3. F. Poulenc „Les chemins de l`amour”
4. S. Vânătoru, prel. G. Dinicu „Hora Stacatto”

IV. CERINȚELE PENTRU EXAMENE

1. La sfârșitul semestrelor 1 – 6 (anii de studiu I – III), studentul trebuie:
  - să interpreteze la pian partiturile corale *a cappella* studiate pe parcursul anului cu cântarea partițiilor corale conform cerințelor (să interpreteze la pian pe de rost una din partituri, de asemenea să cânte pe de rost vocile);
  - să cânte vocile în lucrări cu acompaniament;
  - să dirijeze două lucrări din programul didactic (o lucrare *a cappella*, o lucrare cu acompaniament) cu realizarea obiectivelor tehnice și artistice stabilite pentru fiecare curs separat.
2. La sfârșitul semestrului șapte din anul IV, studentul trebuie:
  - Să dirijeze o lucrare de formă mare: scene din opere, cantate, fragmente din oratorii.
3. Examenul la specialitate de la sfârșitul semestrelor 1 – 7 (anii de studiu I – IV) include conversația cu studenții, sub formă de colocviu pe tema programului prezentat din diferite aspecte de manifestare: corologică, muzical-teoretică, istorică, metodologică.
4. Cursul de dirijare se finalizează (la sfârșitul anului IV) cu examenul de licență, care include:
  - dirijarea publică a unui program de concert, alcătuit din patru lucrări, diferite după caracter și stil, cu acompaniament și *a cappella*;
  - descifrarea cu corul studentesc a unei lucrări necunoscute *a cappella*, de formă mică și de dificultate medie, în procesul căreia absolventul trebuie să demonstreze abilitățile unui maestru de cor formate în rezultatul activității practice și interpretative pe parcursul anilor de studii.

V. EVALUAREA DISCIPLINEI ȘI CRITERIILE DE APRECIERE A CUNOȘTINȚELOR/DEPRINDERILOR

EVALUĂRILE ÎN CURSUL SEMESTRULUI/ANULUI

Disciplina *Dirijare corală* se studiază în semestrele 1-8 ale ciclului I. Evaluarea nivelului de pregătire a studenților se efectuează în cursul examenelor desfășurate la sfârșitul semestru 1-7 și examenului de Licență în conformitate cu Planul de învățământ.

La stabilirea notei finale se iau în considerare:

1. Evaluarea continuă pe parcursul semestrului:

- gradul de implicare a studentului în procesul didactic (prezența la ore, participarea la activități practice, participarea la formarea repertoriului etc.);
- realizarea lucrului individual (studierea de sine stătător a partiturilor, căutarea materialelor informative suplimentare).

2. Evaluarea finală – susținerea probei semestriale.

Susținerea probelor semestriale se efectuează sub formă de interpretare publică a programului de studiu în cadrul examenului. Rezultatele evoluțiilor semestriale se discută de membrii catedrei.

Studentul nu se admite la susținerea publică a examenului în cazul dacă:

- a lipsit la mai mult de 50% de ore;
- nu cunoaște repertoriul studiat sau îl cunoaște la nivelul foarte slab.

Pentru astfel de cazuri este prevăzută susținerea examenului în cadrul sesiunii de reexaminare.

Studierea disciplinei *Dirijare corală* se finalizează cu Examen de Licență în semestrul 8. În nota finală care are un caracter generalizator se iau în considerare atât nivelul real de interpretare a programului, cât și atitudinea absolventului față de disciplină, creșterea lui profesionistă pe parcursul anilor de studii.

<i>Notă</i>	<i>Criteriile de apreciere</i>
	Pentru a obține o notă respectivă studentul trebuie:
10, 9	<ul style="list-style-type: none"> – să participe activ la toate activitățile didactice; – să cunoască profund și fundamental partiturile și să cânte corect vocile; – să posede procedeele tehnice și artistice de interpretare; – să demonstreze cunoștințe temeinice la istoria dezvoltării artei muzicale în general și a celei corale în special;
8	– să aibă unele carențe neesențiale în cunoașterea și interpretarea repertoriului;
7, 6	<ul style="list-style-type: none"> – să lipsească nemotivat la 20-30% de lecții; – să nu cunoască suficient partiturile și nu intoneze exact vocile; – să răspundă slab la întrebările colocviumului de caracter muzical general.
5	<ul style="list-style-type: none"> – să lipsească nemotivat la 40-50% de ore; să nu manifeste interesul pentru activitățile didactice; – să cunoască slab sau să nu cunoască deloc unele din creații.
4, 3, 2, 1	<ul style="list-style-type: none"> – să lipsească nemotivat la mai mult de 50% de ore; – să nu cunoască repertoriul studiat.

VI. BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

9. *Arta muzicală din Republica Moldova: istorie și modernitate*. Academia de Științe a Republicii Moldova. Chișinău: Grafema Libris, 2009.
10. AXIONOVA, L. *Gavriil Musicescu, viața și opera*. Chișinău: Cartea moldovenească, 1960.
11. BĂLAN, G. *Sensurile muzicii: Compozitor, interpret, ascultător. O introducere în estetica fenomenului muzical*. București: Editura Tineretului, 1985.
12. BENTOIU, P. *Gândirea muzicală*. București: Editura Muzicală, 1975.
13. BOLDUR, A. Conservatorul Municipal. În: *Muzica românească de azi. Schița istorică*. București, 1939.
14. BOLDUR, A. Muzica în Basarabia. În: *Muzica românească de azi. Schița istorică*. București, 1939.
15. BOTEZ, D. *Tratat de cânt și dirijat coral*. Vol. I. București: Consiliul culturii și educației socialiste, 1982.
16. BOTEZ, D. *Tratat de cânt și dirijat coral*. Vol. II. București: Consiliul culturii și educației socialiste, 1985.
17. BUZILĂ, S. *Graiul neamului*. Chișinău, 1991.
18. CIOBANU-SUHOMLIN, I. Creația lui Mihai Berezovschi din perspectiva didactică a timpului său. În: *Învățământul muzical la Chișinău*. Chișinău: Grafema Libris, 2005.
19. CIOBANU-SUHOMLIN, I. *Repertoriul general al creației muzicale din Republica Moldova (ultimele două decenii ale secolului XX)*. Chișinău: Cartea Moldovei, 2006.
20. CIOLAC, V. *Magnificat*. Chișinău: Pontos, 2013.
21. CIOLAC, V. *Requiem*. Chișinău: Pontos, 2013.
22. CIOLAC, V. *Stabat Mater*. Chișinău: Pontos, 2013.
23. DAVID, G. *Antologie corală. Compozitori români*. Vol. III. Academia de Muzică „G. Dima”. Cluj-Napoca, 2010.

24. DELION, P. *Compozitori uitați. Coruri inedite*. Chișinău: Hiperion, 1995.
25. DRĂGAN, O.; DRĂGAN, A. *Colecție de coruri*. Vol. I, vol. II. București: Editura Fundației România de Mâine, 2002, 2004, 2005.
26. DUMITRESCU, G. *25 Madrigale pentru cor a cappella pe versuri de Mihai Eminescu*. București: Editura Muzicală, 1984.
27. GREFIENS, V. *Curs practic pentru citire de partituri. Citire în chei*. București: Editura Muzicală, 1966.
28. GREFIENS, V.; VELEHORSCHI, A.; CSIRE, I.; STAICU, F.; ODĂGESCU, I. *Citire de partituri. Studiul cheilor corale*. București: Litografia Conservatorului de Muzică „Ciprian Porumbescu”, 1983.
29. GREFIENS, V.; VELEHORSCHI, A.; ODĂGESCU, I. *Studii practice pentru citire în chei la două voci*. București: Litografia Conservatorului de Muzică „Ciprian Porumbescu”, 1972.
30. *Muzica corală românească*. București, 1970.
31. *Piese corale din creația clasică românească*. București, 1982.
32. STOIANOV, P. *Citire de partituri. Curs practic*. București: Ed. Fundației „România de mâine”, 2008.
33. STOIANOV, P. *Citire de partituri. Sinteze III*. București: Editura Fundației România de Mâine, 2004, 2005.
34. АМИРОВА, Л. *Дирижирование и чтение хоровых партитур*. Практическое пособие. Уфа: Изд-во БГПУ, 2010.
35. БОГДАНОВСКИЙ, Е.; ПОПЕСКУ, И. *Индрумэрь практиче пентру дирижорул де кор*. Кишинэу: Штиинца, 1985.
36. ДМИТРЕВСКИЙ, Г. *Хороведение и управление хором*. Москва: Музгиз, 1957.
37. ЕВГРАФОВ, Ю. *Элементарная теория мануального управления хором*. Москва: Музыка, 1995.
38. ЕГОРОВ, А. *Очерки по методике преподавания хоровых дисциплин*. Ленинград: Музгиз, 1958.

39. ЖИВОВ, В. *Хоровое исполнительство. Теория, методика, практика*. Москва: ГИЦ Владос, 2003.
40. КАЗАНСКИЙ, С. *Хрестоматия по чтению хоровых партитур*. Учебное пособие для дирижерско-хоровых факультетов музыкальных вузов. Москва: Музыка, 1976.
41. КАЗАЧКОВ, С. *Дирижерский аппарат и его постановка*. Москва: Музыка, 1967.
42. ОЛЬХОВ, К. *Вопросы теории дирижерской техники и обучения хоровых дирижеров*. Ленинград, 1979.
43. ПИГРОВ, К. *Руководство хором*. Москва, 1964.
44. ПОЛТАВЦЕВ, И.; СВЕТОЗАРОВА, М. *Курс чтения хоровых партитур*, ч. I, II. Москва: Государственное музыкальное издательство, 1963, 1964.
45. ПТИЦА, К. *Очерки по технике дирижирования хором*. Москва: Музгиз, 1948.
46. СЕМЕНОВСКИЙ, Д.; КОРОЛЕВА, М. *Хрестоматия по чтению хоровых партитур*. Вып. 1. Москва: Музыка, 2005.
47. СЕМЕНОВСКИЙ, Д.; РОМАНОВА, О. *Хрестоматия по чтению хоровых партитур*. Вып. 2. Москва: Музыка, 2007.
48. СЕМЕНОВСКИЙ, Д.; РОМАНОВА, О. *Хрестоматия по чтению хоровых партитур*. Вып. 3. Москва: Музыка, 2008.
49. ТЕВЛИН, Б. *Хрестоматия по чтению хоровых партитур (пособие для ВУЗов)*. Москва, 1974.
50. *Хрестоматия по дирижированию хором*. Ч. 1. Сост. Е. Красотина, К. Рюмина, Ю. Левит. Москва, 1979.
51. *Хрестоматия по дирижированию хором*. Ч. 2. Сост. Е. Красотина, К. Рюмина, Ю. Левит. Москва, 1980.
52. *Хрестоматия по дирижированию хором*. Ч. 3. Сост. Е. Красотина, К. Рюмина, Ю. Левит. Москва, 1981.

53. *Хрестоматия по дирижированию хором*. Ч. 4. Сост. Е. Красотина, К. Рюмина, Ю. Левит. Москва, 1982.
54. *Хрестоматия по дирижированию хором*. Вып. 1. Сост. К. Птица, Б. Куликов. Москва, 1969.
55. ЧЕСНОКОВ, П. *Литургия св. Иоанна Златоуста оп. 42*. Москва, 1992.
56. ЧЕСНОКОВ, П. *Произведения для женского хора в сопровождении фортепиано* / Сост. Н. Лебедева. Москва, 1985.
57. ЧЕСНОКОВ, П. *Хор и управление им*. Москва, 1940.
58. ШЕЛКОВ, Н. *Хрестоматия по чтению хоровых партитур*. Ленинград: Учпедгиз, 1963.